

Бурят УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

(8945) 1959 оной майн 16, суббото Сэн 20 мүнгэн

Куруза эрхим болзорто, шанартайгаар тариа

Эгээн харюусалгатай үедөө ороод, тэрэнэй тарилга, эхилхээ байна. Эгээл энэ үед хэзээ хэзээ нэхиинээ шангаар хүдэлхэ, кукурузын тарилгыг богони болзорто агротехникийн бүхы эрилтүүдэе байнаар баримталжа, гол түлэб механизмын хүсөөр хэжэ хэрэгтэй.

Энэнтэй хамта ямар гол шухала асуудалнуудта анхарала табиха хэрэгтэй? Нэн түрүүн кукуруза тариха агротехникийн хазайгууруулаха, үтэгжүүлэгдээгүй газарта тарилга хэжэ баримтануудтай эрид шууд тэмсэхэ шухала. Иволгин аймагай «Улаан Оронго» колхозой (түрүүлэгшэ нүхэр Тармаев, бригадирны нүхэр Эрдынеев) Янгаажан гэжэ газарта 70 гектар кукурузын тарилгада газар мүнөө хүрэтэр үтэгжүүлэгдээгүй байлаар. Бичурын Калининэй, XXI партсездын нэрэмжэтэ колхозууд үрлээс жэжэ томоор илгаагүй байлаар. Кабанскийн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэ нүхэр Кванников) кукуруза ургуулагдаг аймагынь түлэблэжэ хүрэнгүй, харин эмхидхэгдээн звенонуудаа тараажархин байха юм.

Кукуруза найаар тарихын тула юу хэжэ хэрэгтэй? Нэгэдхээр, кукурузын тарилга бүхыдөө квадрат-гнездовой аргаар хэгдэхэ ёстой. Тинхэдэ үтэгжүүлэгдээгүй гу, али уналагдаха аргатай байһан аад, уналагдаагүй газарта нэгшэе гектар тариха болохогүй. Тарилга хэжэ байха зуураа, мүн тарилгын урда тээ минеральна үтэгжүүлэг болон аммиагай уна бүхыдөө хэрэглэгдэхэ эрэгтэй.

Хоёрдохоор, кукуруза ургуулаха оньхожоруулагданан звенонуудай хүдэлмэридэ али болзохо тухал, тэдэнэй ажальсэ зүбөөр эмхидхэхэ шухала. Мүнөө үедэ республика дотор нимэ 330 звено бүридхэгдөө байна. Эдэ звенонууды тариха бэшэ, харин улам бэхжүүлэхэ, хүдэлмэринь бүхыдэн оньхожоруулаха гэжэ оролдхо хэрэгтэй. Гансал ургасые шэнэргүүлхэ, ургасдаа дүтэ байһан буртаг үбнэ түүхэ хүдэлмэри гараар хэгдэжэ болохо.

Гурбадахар, тарилгын эрхим болзоы ааджа болохогүй. Юуб гэжэдэ, манай эндхи эрхэ байдалда тарилгы нэгшэе үдэрөөр хождоулаха наа, кукурузын баян ургасда наад хэжэ, буурса гараха, набша намаагайн эдлэшэхэ хэрэгтэй тойбо татаха байна бшуу. Мүнөө жэлэй сагай уларилы хараада абажа, кукурузы майн 15—17-до тариха эхилхэ шухала. Эгээн түрүүлэн нуруулы, үбэр газарта эхилхэ болхо. Тарилгы газарай хурьһэнэй 8—10 градус дулаан болоод байхада хэжэ эхилхэ хэрэгтэй. Үрлээс арга бэшэ 8—10 сантиметр гүнзгэдэ, шинг нойтоной хурьһэндэ тарихада зохид.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна эхин организациин секретарьнар, мэргэжэлтэд, аймагуудай партийна, советскэ органиудай хүтэлбэрилэгшэд тарилгын үедэ звено бүхэндэ абажа, болото тулаламжа хүргэхэ, тарилгын шарны хинан шалгах, дутагдалнууды саг соонь усадхаха уялгаатай. Имагтал эдэ хэмжээс-ябуулгатууды бэлүүлжэ, механизаторнуудай хоорондо социалистическэ мурсысөө үргэвөөр дэлгэрүүлжэ, Россин гүрэнтэй Бурят оронойгоо нэгдэлээр 300 жэл болонойн хайндэртэ колхоз, совхозууд энээсэ эрхим бэлэг болгохо байһаниинь элэит.

Молдавийн олон мянган ажалшадай митинг болоо

КИШИНЕВ, майн 14. (ТАСС). Г. М. Джафарли болон бусад харюусалгата хүдэлмэрилэгшэдэй правительственна ложодо эржэ хуухадань, сугларашад нэрсемя алыга ташалгаар угтаба. Молдавийн КП-гэй ЦК-гэй нэгдэхэ секретарь нүхэр З. Т. Сердюк тобоохон үгэ хэлэжэ, митинг нээһэн байна. Чадыр-Лунгска районий Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бригадир Д. З. Чекир, Кишиной «Автодеталь» заводой слесарь С. П. Наговицын, Кишиной худөө ажачын институты студентка Е. А. Руснак болон уран зохиолшо А. П. Лупан гэшэд митинг дээрэ үгэ хэлэ. КПСС-эй ЦК-гэй Нэгдэхэ секретарь, СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрушев, СССР-эй ЦК-гэй Президиумэй гэдэлэй кандидат, Украинин КП-гэй ЦК-гэй нэгдэхэ секретарь нүхэр Н. В. Подгорный, Молдавийн коммунистическэ партиин болон шалтешыг хүтэлбэрилэгшэд н. З. Т. Сердюк, А. Ф. Диордица, И. С. Коцица, Азербайджанай ЦК-гэй секретарь нүхэр

Нүхэд нукуруза ургуулагшад! Танай хүдэлмэридэ эгээл харюусалгатай үе ерэбэ. найнаар таряал наа, баян ургаса абахат!

Түрүүшын гектар тарилгада Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Тори) механизаторнууд зүб квадрат гаргажа шадха байһанаа, тарилгада хүсэд бэлэн болоноо, мүн тарилгын болзоыс туршакын тула түрүүшын 2 гектарта кукуруза тариа. А. Шагев.

Гэгэдэлдэ ороошод түрүүшүүлхэ жэшээ абахаяа яанаб

Энэ жэлдэ Баргажанай колхозуудта кукуруза ургуулаха хэдэ хэдэн звенонууд эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэй элонхин тарилгада найнаар бэлдэжэ байна. «Звезда» артелиин нэгдэхэ комплексно бригадын Илья Вылковэй звено түрүүшүүлэй нэгэн юм. Табан хүнөө бүридээн энэ звеногойнд тарилгын талмай гектар бүридэ 44 тоно наг шэбхэ гаргаа. Шубунай аргал, үнөөр полибо үтэгжүүлэ. Кукурузашад машина, зэмсэгтэ гүйсэд шалгажа, хүсэд тааруулаад, гаргадан наг шэбхээ таража дүүргэд, газараа уналжа байна. Звено гектарай 300 центнертэ дошо бэшэ кукурузын шэмэтэ ногоон тэжээл абахын түлөө тэмсэн.

Гэхэтэй хамта, энэ колхозой В. Ворониной даадг кукурузашад дэй звено наг шэбхээ хүсэд шэрэжэ дүүргэнгүй зонинь тарашанан, ондоо ажалда эльгээгдээн байна. «Гигант» колхоз кукурузын тарилгада мууса бэлдэн. Зуулаандах дүрбэлхэ комплексно бригадалда тухай звено байгуулагданан юм. Звено А. Елишин даадг. Эндэ үшөө 270 тоно наг шэбхэ гаргадаагүй байлаар. Тезд колхозой хүтэлбэрилэгшэд тракторынь абаад, мори унаа үгөөдүй. Энэ звено саг зуурын хүнүүд үбэлдөө хүдэлхэн байгаа. Мүнөө болоходо тэндэ саг үргэлжэ ажаллаха хүнүүд үшөө томлогдоодүй, селкэ-шэншэ олоодүй. Энэинээ шалтагалжа, кукурузашад дунда агротехническэ нуруулсал, машина, техникээ шалгажа үзэхэ, зүб-квадратууды гаргажа нураха хүдэлмэри ябуулагдангүй. Д. Санданов.

Түрүү бригадынхидай амжалта

Май харын тунгалаг дулаахан үлгөөгүр Толгойн Арын таряалангай хурьһэтэ газары хүсэтэ тракторнуудай урбуулан ябахан урматой зохиодоор харгадана. Мун саагуурны 2—3 селкэ шэрэһэн тракторна агрегадууды бии. Энэмай Хэжэнгийн аймагай Сталинэй нэрэмжэтэ колхозой 1-дхи комплексно бригадынхид хабарайнга тарилгын халуун хүдэлмэри үдэр хүнүүгэй эршэмтэйгээр ябуула гээшэ.

Энэ бригадын механизаторнууд Майн нэгэнэй хайндэрөө урда хамта 786 гектарта хара таряа, шэнинь тариха, эртынгэ тарилгы хүдэлмэринин 8 үдэр соо найн шанартайгаар дүүргээн хэн. Тэрэньэй ехэнхи хуби хэрэбхэлүүлэн тарилгада. Эндэ түрүүшын үдэрөө хойшо эрхимээр ажалладаг түрүү механизаторнууд нүхэр П. Тыхеев, Ю. Чимитов, Ц. Е. Батоцыренов, В. Аюшеев гэшэдэ тракторна агрегадхид халаан бүридөө 50—60 гектар, зарим үдэр 70—90 га хүрэтэр таридаг байна. Эдэ агрегадуудай селкэшэд нүхэд М. Сульгимов,

Мүрысөө үүсхэгшэд юу хэжэ байнаб

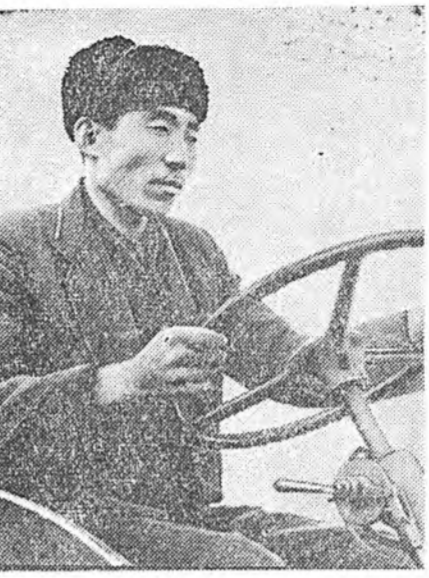
Республикын кукуруза ургуулагшад дунда социалистическэ мурсысөө үүсхэн Сэлэнгийн «Коммунизм» колхозой оньхожоруулагданан агрегадай гэшүүд тарилгата үлгөө мүнөө эхилхэ гэжэ хүлшин түхээрлэгэ хэнэ.

Агрегадай гэшүүд тарилгынгаа гектар бүхэндэ 30 тоннооо бага бэшэ наг шэбхэ гаргаад, тэрэнээ тараажа, 20—23 сантиметр гүнзгэгээр хахалаа юм. Удаань газараа уналжа эхилээн хэн. Тус агрегадай механизаторнууд артелиингэ луговоудтай гэбтэй зөтэйгээр ажаллажа, урда, хойто Эрезэн, Мэргэн, Огород гэдэг газарай кукуруза тариха полинууд «ПНС-6» гэжэ маркын уна бүлэжэ гаргада нүүдэл насосоо станциһаа уналагада дүүргэдэнхэй. Кукурузын тарилгада талмай га бүхэндэ 600—700 кубометр унан хүртэхөөр уналагада.

Артелиин гол тосхондо дүтэхэн Самбу Шанаан гэдэг нотагай полине Селен-Енхорой уналуурин канаваһаа уна абажа, бүхыдэн уналжа дүүргэ.

Мүн энэ агрегадай гэшүүд Федор Шагжиев түрүүтэй техникээ тарилгада бэлдэхэ талаар ехэнхэ хүдэлмэри хэжэ дүүргэ. Мүнөө тарилга хэжэ «СКГК-6В» селкэн бүхы деталнуудын зүбөөр тааруулагдажа, найса шалгадаад байһан. Ажал, гарша багатайгаар үндэр баян ургаса ургуулаха абахын тула тэдэнэр зүб квадратууды гарха бүхы хэмжээнүүдэ абаад байна.

Оройной суута механизаторнууд нүхэд Мануковский, Гиталов гэшэд дүй дүршэлы нотагайнга эрхэ байдалда зүбөөр тааруулан хэрэглэжэ, тэдэнэр га бүхэндэ 3—3 центнер органо-минеральна холисо газарай хурьһэндэ тарааха юм. Ийм холисы үрлэ тариха байха зуураа тараахын түлөө эдэ механизаторнууд инженер-механик нүхэр Ц. Ж. Базаржаповай тулаламжаар «СКГК-6В» селкэдэ ургасада тэжээл гэдэг «КРН-4,2» гэжэ түхээрлэгтэй культиватор хабсаргаа юм. Энэ агрегадаа поли дээрэ хүдэлгэжэ үзэхэдэн, тэрнэ боломоор найн аша үрэ харуулаа. Тинмэ дээрһэнэ тус агрегадайхид органо-минеральна холисы үрлэ тариха байха зуураа тарааха аргатай болохонхой.

Зураг дээрэ: кукуруза ургуулаха оньхожоруулагданан звено даагша Федор Шагжиев, Д. Чимитовэй фото.

Кукуруза тарилгада шгэжэ бэлдэнэ

«Авангард» колхоз үнгэрэгшэ жэлэйхнээ нураггүй эртэ тарилгын хүдэлмэри эхилэ юм. Парладай газарта шинг нойто барихаар борнойлго богонихэн болзорт хэгдээн байна. Тингээд механизаторнууд шэнинсэ, хара таряа тариха ороо.

Машина, зэмсэгүүдэ бүтээсэ эхэтэйгээр хэрэглэн, эмхитэй найнаар ажаллажа, арбан үдэр соо 1800 га эртын орооно таряа ехэнхидэ хэрэбхэлүүлэн, мүн силостэ орохо 80 гектар наран сээг тариха.

Мүнөө эндэ оройн ургамалнууды тариха дүүргэхээ байна.

Шэмэтэ найн тэжээл—кукуруза энэ жэл 230 гектар үржэлтэй уналагада газарта тарилгандан. Кукуруза ургуулаха оньхожоруулагданан хоёр агрегадайхид хамта 2483 тонно нэгшгээгдээн наг шэбхэ полидо гаргажа тараагаа. Тинхэдэ

Ингэжэ органо-минеральна үтэгжүүлгы үрлэ тарилгатай хамта тараахада ажал багаар гаршаалагдажа, кукурузын ургасада айнаабтар ехэ нүлөөтэй байха юм.

Тэдэнэр тарилгата «Стерлинг» сортын жэжэ, томоороо илгаданан, уридшалан нара, халхинда шаржуулагданан, хороодогон үрлөөр хэжэ юм. Мүнөө тарилгада үрлэнинь бэлдэгдэжэ дүүргэгдээ шахуу.

Наг шэбхэ, үнээ гэхэ мэтын нотагай үтэгжүүлгэнэ гадна, калийна дабан, суперфосфат, аммиагай селитрэ гэхэ мэтын үтэгжүүлгы хүсэд хүрэхөөр бэлдэгдэнхэй. Мүнөө аммиагай унан тухсай машинануудаар зөөгдэжэ, кукуруза тарилгада газарта дүтэхэн бэлдэгдэжэ байһанхэй. Кукурузын га бүридэ 250 килограмм нимэ унан хэрэглэгдэхэ юм.

Республика дотор мурсысөө үүсхэгшэд—«Коммунизм» колхозой оньхожоруулагданан агрегадай гэшүүд уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. С. Шаранов.

Кукурузын тарилгада зарим газарын нёдондо үтэгжүүлэгдэнэ байха юм.

Жэшээлбэл, колхозой хэбдрохин бригадын кукурузашадай звено (даагшан С. Бальжинмаев) 136 гектарта кукуруза таряад, га бүрин 300 центнертэ дошо бэшэ ногоон набша хуряаха уялгаатай.

—Звеногоймай поли Нарин Тала гэжэ газарта юм. Шэмэтэ ургамал найнаар үтэгжүүлэгдээн пар дээрэ тарихамнай. Кукурузын ургажа байха үедэн Шубэгийн уналуурин системэнэ хэды дахин уналагада. Мүн зурууд хоорондын элдүүлгэ заабарин ёшоор хэбхэдэ,— гэжэ нүхэр Бальжинмаев хэлэнэ. Тэдэнгэ хэрэгтэй болохо техникэ, зэмсэгүүд «МТЗ-2» трактор, «СКГК-6В» селкэ, «КВТС-4,2» культиватор, силос хуряад «СК-2,6» комбайн даалгагдажа үгтэнхэй.

Энэ звеногой гэшүүд бүхыдөө 1500 тоно шэбхэ тараагаад, 50-яад гектарынь тарилгын урда тээ уналаа. Кукурузынгаа газар тухээрэн сүүдхэ соо уналга гэжэ шидээд, правлени, партийна эхин организаци хэды колхозингууды звенодо нэмэжэ үгэбэ.

Мүнөө «СКГК-6В» селкэн квадратно-гнездовой аргаар тарилгада хэжэ тааруулагданхай. Мүн бусадшы машинанууд найса шалгадаад байна.

Эдэ кукурузашад аймагта үнгэрэгдээн тухсай 2 семинарта хабалажа, квадратно-гнездовой аргаар тариха дүршэлтэй болохонхой. Сэлэнгийн аймагай «Коммунизм» колхозой кукуруза ургуулаха звено даагша Ф. Шагжиевай ажал хүдэлмэриний эдэнэр найса танилсаад, дүршэлынь халан абана. Поли бүхэншын агропаспорттай. Үрлэ хүрэнгээ абаад, томо жэжэрин илгажа байна.

Зүгөөр колхозой агроном нүхэр Шагдаров кукурузашадтаа анхара багаар табина. Агротехническэ нуруулсалшы эмхидхэгдэнгүй. Энэниин колхозой хүтэлбэрилэгшэд хараада абахэ эрэгтэй. Ц. Базаржапов.

Хорин аймаг.

МОЛДАВИЙН ССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МОЛДАВИЙН КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИЙН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ БАЯРАЙ ЗАСЕДАНИ БОЛОВО

КИШИНЕВ, майн 14. (ТАСС). Партияна, советскэ, нийтин организацинуудай түлөөлэгшэдэй, промшенность болон худөө ажачын түрүүшүүлэй хабаадлагатайгаар Молдавийн ССР-эй Верховно Советэй, Молдавийн КП-гэй ЦК-гэй баярай заседани Молдавида Ленинэй орден барюулгада зориулагдажа мүнөөдэр болоо. Виноград болон сад тарилга хүжөөлгэдэ ехэ амжалта туйлаһанай, худөө ажачын продуктууды ехээр абаһанай түлөө, 1958 ондо виноград, ну, мяха, орооно таряа гүрэндэ худалдаха түсбөө үлүүлэн дүүргэнэй түлөө республика шагнагданан байгаа.

Удаань нүхэр З. Т. Сердюк үгэ хэлэжэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй хүндэллэдэ юрөөл табиха үгээс дүүргэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, Украинин КП-гэй ЦК-гэй нэгдэхэ секретарь нүхэр Н. В. Подгорный, Азербайджанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр Г. М. Джафарли Молдавийн республикы амаршалжа үгэ хэлэ.

Теленештскэ районой «Вяца ноуэ» гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Б. В. Глушко, Кишиной № 1 оёдой фабрикын хүдэлмэрилэгшэ Ф. М. Бабенко болон бусад мүн лэ заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгдэхэ секретарь, Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрушевэй үгэ хэлэхэдэн, сугларашад нэгэтэ бэшэ алыга ташалгаар угтанан байна.

КПСС-эй Центральна Комитедэ, СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ болон СССР-эй Министруудэй Советдэ эльгээжэ амаршалгын бэшэгтэй текст баярай заседанида хабаадагшад туйлай ехэ дэбжэлтэйгээр баталан абаа.

Удаань нүхэр З. Т. Сердюк үгэ хэлэжэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй хүндэллэдэ юрөөл табиха үгээс дүүргэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, Украинин КП-гэй ЦК-гэй нэгдэхэ секретарь нүхэр Н. В. Подгорный, Азербайджанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр Г. М. Джафарли Молдавийн республикы амаршалжа үгэ хэлэ.

Теленештскэ районой «Вяца ноуэ» гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Б. В. Глушко, Кишиной № 1 оёдой фабрикын хүдэлмэрилэгшэ Ф. М. Бабенко болон бусад мүн лэ заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгдэхэ секретарь, Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрушевэй үгэ хэлэхэдэн, сугларашад нэгэтэ бэшэ алыга ташалгаар угтанан байна.

КПСС-эй Центральна Комитедэ, СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ болон СССР-эй Министруудэй Советдэ эльгээжэ амаршалгын бэшэгтэй текст баярай заседанида хабаадагшад туйлай ехэ дэбжэлтэйгээр баталан абаа.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Галина Карнышевае, А. Л. Корытовые „Түймэр сараха хэрэгтэ шэн габьяа гарганаар түлөө“ медальнуудаар шагнаха тухай

Түймэрэй үедэ үхибүүдэй эми наһы абарха талаар шэн габьяа, баатаршалга гарганаһын түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй үмэнэөө «Түймэр сараха хэрэгтэ шэн габьяа гарганаар түлөө» медальнуудаар шагнаха:

1. Карнышева Галиные—Бурядай АССР-эй Байкало-Кударын аймагай Дубинино тосхойн ажаһуугша.
2. Корытов Анатолий Лукчыне—Бурядай АССР-эй Кабанскийн аймагай заводой машинистын тулаламша.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ

П. ИГНАТОВ.

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь С. ОРЛОВ. Москва, 1959 оной майн 14.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хүтэлбэрлэх хүдэлмэрилэгшэдэй нуралсал хайнаар эмхидхэнэ

Хэжэнгийн аймаг ажахын зарим халбари хэдэн жэлэй туршада гэгдэж, горьтойхон дутуу дундануудтай байсан юм. Жэшээлхэд, олон колхозууд жэл бүри орооно, тарьянай болон тэжээлэй ургамалуудай хайн ургаса абадаггүй, тинмэнэ нийтлэг малыс тэжээлээр хүсэд хангажа шаддаггүй байгаа.

1953 онтой сасуулхда эбэртэ бодо малайн, илангаа үнээдэй тоо үсөөрлэн, мяха абалга нилээд доошлон байха юм. Энэ хадаа аймаг колхозууды хүтэлбэрлэгшэдэй, бригада, ферм даагшанаар зүгөө хүдөө ажахыс нудлаар хүтэлбэрлэн, тэдэнэй мэргэжэл шалабар багатай дээрэнэ гол түлэ болон шуу.

Энэнине хараада абан, партини айком кадруудай мэргэжэл шалабар эрил дээнлүүлхын тула дэлгэрэнги хэмжээ-ябуулгануудыс хараалаад, тэрэнэ бэсүүлжэ эхилэ.

Нэн түрүүн агротехническэ, зоотехническэ курс, семинаруудыс эмхидхэжэ, тэдэнэй хэсшэлыс хайнаар бэлдэхэжэ, нонирхолтойгоор үнэгэрдэ болло. Тэршэлэн түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлгэдэ онсо анхарал хандуулагдана.

Курс, семинаруудай хэсшээдэ колхозой түрүүлэгшээр, партийна эхин организацины секретарьнар, комплексно бригадын бригадирнар, колхозой бухгалтерууд, шалгалтын комиссин түрүүлэгшээр, малшад, тарьян ажал дээрэ хүдэлмэрилэгшэд булгадаа хабаадсадаг юм. Тэндэ хүдөө ажахын мэргэжэлдэ, ажалай дүй дүршэл сэтэй курсингууд лекци, эиндхэл хэдэг байна. Эдэ семинарууд сэхэ ажал хүдэлмэри дээрэнэ—колхоз, бригада, отара, гүртэ дээрэ үнэгэрдэнэ.

Жэшээлхэд, хаяхан «Манай аймагта кукурузын үндэр ургаса яаж абахэ» гэнэн темээр семинар Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо үнэгэрэ. Энэ семинар дээрэ кукурузын баян ургаса абанан дүй дүршэл тухай, кукуруза тариха газарыс элдүүлхэ тухай, бусад асуудалуудаар эиндхэлнүүдыс хүдөө ажахын инспекци ахалагша агроном Тайнов, агрономов Кокорина, Коробенко, Куликов гэгшэд хэлэн байна. Тэндэ өөһэдэнгөө хайнаар эмхидхэнэ.

намжа, дурдахланууд тухай колхозой түрүүлэгшээр нүхэд Дугаров, Сангадиев, КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Лутушенко болон бусад хэлэ.

Энэ жэлэй эхээр газараа унаажа, сабшалан, тарьялангай ургасыс эрил дээнлүүлхэ гэнэн асуудалаар семинар үнэгэрлэн юм. Энэ семинарэй үүлээр тэндэ хабаадагшад Заиграйн аймаггай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз ошожо, сабшалан, тарьялан унааха талаар тэдэнэй дүй дүршэлтэй танилсажа эрэн хэн, үүлээрнэ аймаггай бүхы колхозуудта газар унааха хэрэгтэ бүхы хүсээс элсүүлхэ, хабаадуулаха гэнэн хүдэлөөн зоной дунда эхлэн юм.

Аймаггай комсомол-залуушуудай үүсхэлээр Арал нотагта Худан гол хаялта баригдажа эхилэ хэн. Энэ барилга «комсомолшуудай барилга» гэжэ нэрлэгдэ. Удаан аймаггай бүхы алба хаагшад, колхозингууд залуушуудай энэ үүсхэлыс дэмжэжэ, аймаг соогоо унаагай 12 шэнэ хаялта барига эхилэ. Энэни ашаар уналагдага сабшалан болон тарьялангай талмай 7 мянган гектараар эхэ болоо.

КПСС-эй айком илангаа малшад ай мэргэжэл шалабарине дээнлүүлхэ хүдэлмэридэ эхэ анхаралаа хандуула.

Үүлээр үедэ Энгельсын нэрэмжэтэ болон «Победа» колхозуудта наалишадай, наалин гүртэс даагшад хойр семинар болоо. Тэндэ хайшан гээд эхэ ху хааха гэнэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, семинарта хабаадагшад эиндхи түрүү наалишадай ажал хүдэлмэритэй танилсан байна.

Гадна хаяшаг аймаггай бүхы ахалагша хонишодой семинар үнэгэрэ, тэдэнэр хурьга зоотехническэ зүб ёшоор түлжүүлхэ, эхэ хонидыс искуственна аргаар үржүүлхэ асуудалуудыс тодорхойгоор зүбшэн хэлсэ.

Энэ мэтээр кадруудай дүй дүршэл, мэргэжэл шалабарине дээнлүүлхын түлөө аймаг соо нилээдгүй хүдэлмэри хэдгэжэ байна. Энэ хэрэг эинэгээр дүүргэжэ бэшэ, харин саашадаа улам хайнаар үргэлжэ үржүүлэхээр партини айкомой бюрогой түсэбтэ хараалагдахы.

А. Аханов, КПСС-эй обкомой инструктор.

300-жэлэй ойн баярай хүндэрлэлэр

Гүрэндэ мал ажалай продуктуудыс худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорхоонь урид дүүргэе!

КАБАНСКИЙН АЙМАГАЙ «КОММУНИЗМ» КОЛХОЗ ГҮРЭНДЭ МЯХА ХУДАЛДАХА ХАХАД ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭЭ.

Байгша оной майн 15-най мэдээгээр «КОММУНИЗМ» колхозинд (түрүүлэгшэн нүхэр БРЯНСКИЙ, парторганизацины секретарь нүхэр БАЖЕНОВ) гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 125,4 процент дүүргэжэ, нёдондой энэ үеынхид орходоо 60 гаран центнерээр эхэ мяха тушаагаа.

ТОРИН АЙМАГАЙ «УЛААН БУРГАЛТАЙ», «УЛААН ТОРИ», «КАРЛ МАРКСЫН НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗУУД ГҮРЭНДЭ ҮНДЭГЭ ХУДАЛДАХА ХАХАД ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭЭ.

Энэ оной үнэгэрлэн дүрбэ харын туршада «УЛААН БУРГАЛТАЙ» колхоз (түрүүлэгшэн нүхэр ЯКОВЛЕВ, парткомой секретарь нүхэр БАШИНОВ), гүрэндэ үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 261 процент дүүргэбэ. Тингэжэ түсэбнөө гадуур 4 мянга гаран үндэгэ тушаагаа.

Мун эиндхи Карл Марксын нэрэмжэтэ артель (түрүүлэгшэн нүхэр ДОРЖИЕВ, парторганизацины секретарь нүхэр ДАГБАЕВ) гүрэндэ үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 119,5 процент дүүргэжэ, нёдондой энэ үеынхид орходоо 3800 үндэгэ олоор тушаагаа.

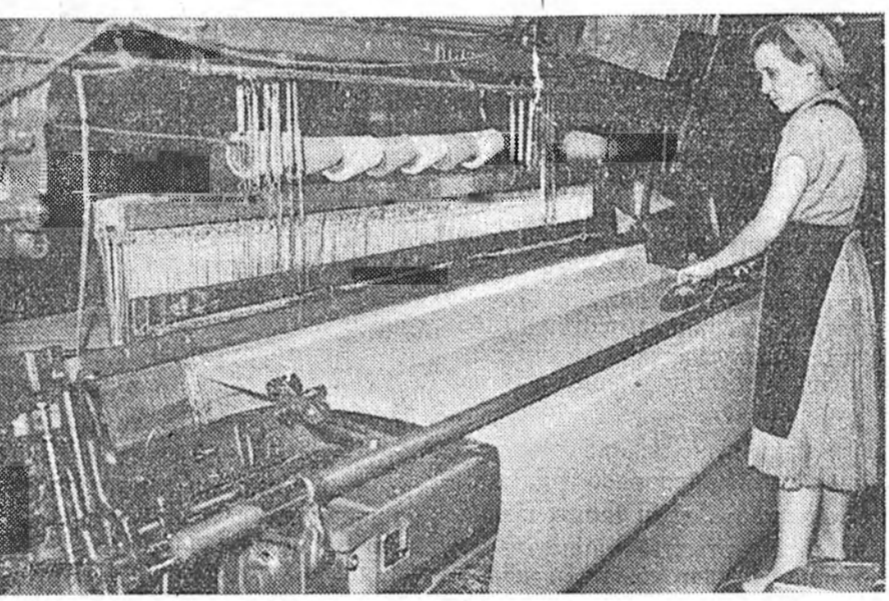
«УЛААН ТОРИ» колхоз (түрүүлэгшэн нүхэр БАДМА-ЖАПОВ, парторганизацины секретарь нүхэр ТОКТОХОВ) гүрэндэ үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 168 процент дүүргэбэ. Тингэжэ түсэбнөө гадуур 2 мянга гаран үндэгэ тушаахан байна.

Уялгая дүүргэжэ байна

Улан-Удын судна заабаардгыс заводой хүдэлмэришэд ород, бурга арадудай нэгэдэнэр 300 жэлэй ойн хайндэрэй хүндэрлэлэд ажалай вахтада жагсажа эхилэ. Заводой цех бүхэнэй коллектив тус бүридоо дээнлүүлэгдэн уялгануудыс абанхай.

Хаяхан заводой механическэ цехтэ олон, хүдэлмэришэдэй хабаадагатай митинг үнэгэргэжэжэ, социалистическэ шэнэ уялга баталан абтаа. Тэрэ уялга соонь ингэжэ хэлгэдэ: продукци үйлдэбэрлэхэ хахад жэлэйнгээ түсэбэ июнин 26 болотор дүүргэхэ, түсэбнөө гадуур 50 тонн нэгэ баржа бүтэхэ, модо хюрөөдлөг цехэ шэнэдэн хубилгаха. Заводой хүдэлмэришэд хэлэ-лэн үгэдэ хурхын түлөө шангаар тэмсэжэ эхилэ. Коммунистическэ ажалай нэрэ ээргэдэ хүртэхыс оролдонон бригаданууд олошоржо байна. Нүхэр Поповой хүтэлбэрлэдэг бригадын 8 гэшүүд түүхэтэ ойн хайндэрэй хүндэрлэлэд жагсажа, халлан бүхэн хойр нормо дүүргэжэ байна.

Д. Балданов.

...Россин гүрэнгэй Бурят оройной хайн дураараа нэгэдэнэр 300 жэлэй ойн баярай хүндэрлэлэдэ социалистическэ дээрэ үдэр бүри үрэдэнэ. Түрүүлэгшэй заргад эмбэ хажгашэ Мария Афанасьева ябалсана. Зураг дээрэ: М. Афанасьева

Алдарт ахайндэртэ ишгэжэ бэлдэнэ

Россин гүрэнгэй бурят арадай хайн дураараа нэгэдэнэр 300 жэлэй ойн баярай хайндэрэ манай Ярууны аймаггай ажалшад эрхим бэлэгтэйгээр угтахань. Мүнөө колхозууд, предприятй, эмхи зургаанууд дээнлүүлэгдэн социалистическэ уялгануудыс абажа, тэрэнэ бэсүүлжэ эхилэ. Хаяхан үнэгэрлэн аймаггай партийна эдэбхитэй суглаан дээрэ алдарт ой хүртэр 4 мянган центнер мяха, 25 мянган центнер нү, 270 мянган үндэгэ гүрэндэ тушааха уялга абтаан байна. Эдэ үдэрүүдтэ хайндэрэй бэлдэхэдэ ээроулан суглаанууд хаа хаангай үнэгэргэжэ байнхай. «Коминтерн» колхозой центр Тэлимбэ тосхондо Хэдын сомоной соведэй, колхозой правлени болон партийна эхин организацины хамтын суглаан хаяхан боложо, сугларашад КПСС-эй обкомой, республикын Министруудэй Соведэй тогтоолтой танилсаад, алдарт хайндэрэ ажалай ниллагар уялгын тула шэнэ, дээнлүүлэгдэн уялга баталан абаа. Артелин механизаторнууд тарилгын хүдэлмэри саг болзор соонь, эрхим шанартайгаар дүүргэхын тула үдэр хүнгүй, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахадн гэжэ мэдүүлбэ. Колхозой энэ оной июлин нэгэн болотор мяха абаха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, гүрэндэ 320 центнер мяха тушааха уялга абаа. Мүнөө колхоз 256 центнер мяха, тэрэ тодоо 30 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушаагаа. Малшад 237 толгой үхэр, 287 хони бэлшэн таргалуулаха, 77 гахай шахажа эхилэ. Түсэбэй ёшоор 250 мянган литр нү түрүүшын хоёр кварталда хааха байгаа наа, мүнөө 150577 литр түсэб дүүргэжэ. Хаалишад хайндэр болотор нү гүрэндэ тушааха уялгая дүүргэхээр шиндэбэ. Хубин ажахынаа гүрэндэ үндэгэ худалдаха түсэб болзор соогоо дүүргэжэ. Мун үснэтэй колхозингууд алдарт ой болотор түс бүридэ 50 литр нү, 100—100 үндэгэ тушааха юм. Жэинэнь, гэрэй эзэн эхэнэр Анна Бурдуковская—300 үндэгэ, 100 литр нү, колхозингууд Константин Мартуников—100 үндэгэ, Ханда Базарова—150 литр нү, Михаил Коновалов—100 үндэгэ хайндэр болотор тушааха бди гэбэ. Гадна нүхэр Коновалов июнин 1 болотор нэгэ үнөө хайса шахажа, таргалуулаад гүрэндэ худалдаха болоо. «Коминтерн» колхозой хонишод июнин 25 болотор бүхы хонидо хайшалха, июлин 1 болотор жэлэй туршада тушааха ноононойгоо 80 процентэ хайнаар илгэжа, гүрэндэ худалдаха уялга абаа. Хайндэртэ бэлдэжэ, тэрэннэ үнэгэрэхэ 19 хүнөө бүридэн комисси хунгадаа.

Гайхамшатга хайндэрэс эрхимээр угтахын тула хүдөөгэй ажалшад дунда политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Колхозой агитаторнууд, мун 15 коммунист болон комсомолшууд даалгадан газартаа ажал хүдэлмэри, арга боломжо тухайгаа, мун бусад шухала нонирхолтой асуудалуудаар хөөрлөдөө хэнэ. Хани барисаанай хайндэр болотор колхозой гол тосхон, хуруу гээрнууд болборсон түхэлтэй болгодо юм. Байрын гэрнүүдэй жуугаар элдэб модон тарилгада хорболодохо юм.

Баярай оршон байдалда Хайндэрин «Победа» колхоздо нийт суглаан үнэгэргэжэ. 30 миллионер колхозой хид хахад жэлэйнгээ аад, 600 центнер тушааха мун тэрэ болотор 181 центнер нү хо тушааха, нү худалдаха түсэб дүүргэжэ байна.

Тинхэдэ трактор, машинанууд хайнаар хүдэлгэжэ, ургаса хурьга гадаа хайнаар бэлдэхэ гэлсэ. Колхоз мүнөө 1400 гектарт орооно хуя таряад, үлэлэн 600 гектарт хаян үдэрүүдтэ тариха дүүргэжэ хэбэ.

—Огородой эдэс, кукурузаа агрохимическэ эрхим болзрто тариха үрэнэ хүрэнгээ бэлдэдэ байна. Тарьяланда үблэдөө горьтой сахан тогтоогдонон, мүнөө хүдэрлэн шэбхэ сэхээр гаргагдан байнхай. Газаргай хүрэншэ шинг нонир элбэгтэй. Баян ургаса абтаха ёшоо, —гэжэ колхозой партийна эхин организацины секретарь Базаржон Гончиков хөөрэнэ.

Хайн үдэр уран хайханай жогхойхидой концерт харуулагдан Барилдаан, мэри уралдаан болон бусад наадан үнэгэргэжэ.

Аймаггай центр Нархата тосхой ажалшад хайндэртэ ажалай бэлдүүлгэс бэлдэжэ эхилэ. Мун үнэгэрлэн суглаанууд дээрэ аймаггай центрыс гоё хайхан, болотор түхэлтэй болгохо хэмжээнэ харуулагдана. Ингэжэ тосхойной дамжанууд сээрлэгдэхэ, айл бүрэнэй газар модон тарилгада, хорьто логодохо юм. Аймаггай коммунал ажахын коллектив июлин 1 болотор Майн 1-нэй Октябрин, Бадмаевын нэрэмжэтэ гудамжануудад зайн галтай болгохо, хоёр кварталтай хоёр гэр ашагалгада үнөө уялга абанхай. Комхозой хид жэлдэ «Коммунизм» колхоздо гектарт турнепс тариха ургуулаад, хуряжа үгэхэнэ.

Загаһашад хэээ хээээнэй хид шэ хүсэтэйгээр ажаллан, июлин хүртэр загаһа тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб 150 процент дүүргэжэ шиндэбэ. Тогоной заводой хүдэлмэришэд хахад жэлэйнгээ түсэб табан үдэрээр уришалан дүүргэжэ түсэбнөө гадур 150 мянган түхэр гэй продукци гаргаха байна.

Удэр хонгой үнэгэрэхэ бүри айком дотор ажалай эрнэ шангадаа 300 жэлэй алдарт ойе шэнэ ажалтаар угтахэ гэнэн мүнөө үнэгэргэжэ байнхай.

Д. Бадмаев.

Түрүү хууря дахин эзэлхэбди

Россин гүрэнгэй бурят арадай хайн дураараа нэгэдэнэр 300 жэлэй ойн хүндэрлэлэдэ дэлгэрэн мүнөө республика доторнай үнэгэргэжэ байна. Бурядай совнархозой автотранспортна I-дэх комиссион коллектив энэ түүхэтэ хайндэрэ ажалай шэнэ амжалтаар угтахэ гэжэ шиндэбэ.

Үнэгэрлэн жэлдэ энэ конторы автотарк хайнаар хүдэлмэришэд партини Улан-Удын горкомой, тосхондэй гүйсэлкомой дамжуулаха Улаан тугыс хэдэн кварталда дангүй барилан байгаа. Энэ жэлдэ түрүүшын квартал соо городой коммунист ажахын уудай дүй дэлгэрлэн мүнөөсөөдэ хоёр квартал хурунда гарахан юм. Мүнөө данлан тэрэ Улаан тугаа дахин абаха гэжэ шиндэбэ, үйлдэбэрлэн зүбшэн дээрэ нимэ уялга баталан абаа бди.

ажалайндаа бүтээсэ 2 процент дээрэ дээнлүүлжэ, ашаа хахад жэлэйнгээ түсэбэ 10 хоёр гадур урид дүүргэжэ. Июнь һарад түсэб болотор түсэбнөө гадуур 50 мянган тоно ашаа шэрэхэ;

Ашаа шэрэлгын өөрнө үнөө хиндаруулан, ажахындаа бүхы гэр болонжыс зүбөөр хэрэглэхэ түсэбнөө гадуур 150 мянган түхэр оло доход оруулаха;

Нарадаа арбылдан материал дээрэ нэгэ үдэр хүдэлмэришэд гэр модоной заводой хидой үүсхэжэ мэдэхэ. Тингэжэ түүхэтэ оло баярай үдэр хүртэр 4 үдэр оло арбылдан бензинээрэ бүхы автотаркага хүдэлгэжэ.

Автотранспортна I-дэх конторын начальник А. Зонин партийна организацины секретарь В. Бокарев, профсоюзай комиссар түрүүлэгшэ П. Борисов хайнаа г

Агитаторай үдэр тогтоогдоо

КПСС-эй XXI съездын үүлээр Байкал - Кударын аймаггай Лениней нэрэмжэтэ колхоздо ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна. Энэ 22 агитаторнууд хүдэлмэри.

Хэй гэжэ шиндэгдэбэ. Агитаторнуудай эдэбхын дээнлэлэнэй ашаар ажал хүдэлмэришэ бүтээсэтэй, урагшатайгаар ябадаг, хайн хайн амжалтанууд туйлагдага болоо. Үнэгэрлэн 4 нара соо колхоз үнэсн бүри-нөө 636 литр нү хаяжа, КПСС-эй обкомой, республикын Министруудэй Соведэй дамжуулгын Улаан тут мянган түхэриг шантаргаар абаа. Нёдондой энэ үеынхид орходоо 140 процент эхэ мяхан гүрэндэ худалдагдаа.

Е. Ненашев.

МЭРГЭЖЭЛТЭЙН ЗҮБШЭЛ

Хэинэйшэ мэдэнэр кукурузын үндэр баян ургаса абанан тулаа, тэрэннэ үржэлтэй хурьхэтэй, наг шэбхэр хайса үгэжүүлэгдэн, уналагдан газарта, заатагүй квадратно-гнзедовой түрүү арга хэрэглэн, имгалт хайшаашыс сэхэ, зүб квадрат гаргажа тариха хэрэгтэй шуу.

КВАДРАДУУДЫС ЯАЖА ЗҮБӨӨР ГАРГАХАВ

дэиндэ дарагдажа, ногоон энэ набаши биратай абтаагүй хэн. Харин байгша ондо энэ дутагдалыс яашыс дабтажа болохогүй.

Тинмэнэ колхоз, совхоз бүхэнэй кукурузашад мүнөө жэлдэ энэ ургамалаа бүхынэ заабол квадратно-гнзедовой аргаар тариха, ургасын ряд хоорондохине утааша, хүндлөөшнэ хэрэнхлүүлэн элдүүлгэдэ, газарай хүрнэ зөөлөрүүлхэ, буртаг үбнэ, үрмэдэньнэс сээрлэхэ хүдэлмэри үргэнөөр хэхэ ёшотой. Тингэжэ аймагуудтамай хаа хаангай кукурузын баян ургаса абаха, мун тэрэнэй ажалай гаргашыс эрид хиндаруулаха арга олгохо байна шуу.

Кукуруза тарилгада квадратно-гнзедовой түрүү арга зүбөөр хэрэглэжэ, хайшаашыс сэхэ, тааруу зонхид квадратуудыс гаргажа тарихын тула юу хэхэ ёшотой?

Нэн түрүүндэ кукурузашан бүхэн тарилгын машина, техникыс эрхимээр шудалан, илангаа кукурузын-га саялжэ зүбөөр тааруулан табиха, тодожо абаад, тариха газарта уришалан заган хайнаар гаргажа хураха ээргэтэй. Тингээд хүн бүхэн өөрнөө хэн ажалай ша-нарныс шалгажа, хянаар тарилгада гэжэ ходо хаража ябахэ ёшотой.

Манай эиндхи зарим колхоз, совхозуудта хэмжүүрлэнгэ проволочкыс утаашан нөөлжүүлэн, хажуу гэжэ болгодог тухай түсээрлэгдэтэй, «СКГК-6В» маркын саялжэ олон абтанхай. Тэрэннэ мүнөө жэлдэ тарилгада үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Юуб гэжэдэ, эдэ саялжэ-нүүдтэ оройдоол хоёр хүн (тракторист, саялжэн) хүдэлжэ, зүб квадрат гаргажа тариха аргатай байна. Тэрэннэ гадна, колхоз, совхозуудтамай гол түлэб «СКГК-6В» маркын саялжэнүүд эхээр хэрэглэгдэдэг гэшэ. Тэндэ хэмжүүрлэнгэ проволочкыс нөөлжүүлэн зөөлгэдэг тухай оньлон түсээрлэг тодожо үгөө наа, кукуруза тарилгада хүн үсөөн хүдэлдэг боложо, ажал зөөрин гаргаша хураггүй хиндарха, квадратуудыншыс сэхэ, тэгшэ хайнаар гаргагдага байха нэн Тинмэ оньлон түсээрлэг гэнүүд хүдөө ажахын машина бүтээлгын залуудта хэлдэг болонхой, тэдэннэ РТС-ээр дамжуулан колхозууд худалдажа абаха аргатай.

Тракторист бүхэн түрүүн тариха эхилхэдэ тон сөб сэхээр заган табиха тула полингоо нүгөө захидагу, али харагдахаар газарта эли модо зоохо болоно. Хэр сэхэ, зүб квадрат гараад гэжэ мэдэхын тула тарихан газартаа хүндлөөшөө га-рахан шугамай хэдэн квадратуудай нүхэ малтажа, ороошныс шалгажа үзэхэ хэрэгтэй. Тингэжэ ябад гээд лэ хэн ажалла шалгажа байхда тон зохиотой. Шалгажа үзэн газартаа бишинган модонуудыс хаджа тэмдэглэхэдэ хайн, үүл-дэнэ тэрэ зүб квадратуудаа ха-

Совет, монгол арадуудай хани барисаан улам бэхижжээ лэ!

18 хүрэтэр Монголой Арадай Республикада арадай АССР-эй недели үнгэргэгдэжэ байна

Архэлтэй хэнэ, р боло-нууриг эй бол-дгэй х-ингдажа, а Уль-о ний-Энэ гад жэл далдаха ушяаха, гэр нис-түсэбөө

Совет арадуудай хани барисаан жэлдэ бэхижжэ байна. Хайбалсан хотодохи театрын артистарые манай республикын ажалшад дуунаар угтаа хан. Зураг дээрэ: монгол артистара режиссер Б. Аюшин барисуужа байна.

Н. ГОМБОДОО

Түрэнэн нютат

Хэнтийн үбсүүннээ ами абанан Хэрэлэн Хээээш омогорхолни боложо байдаг. Эхлэди ноогоон дээрэнэ минни түрэнэн Эрхэ сүлөөтэ Монголой үлгы дайда. Хүхэ майхан тэнгэри дор амидаран Хүсэд азаяа эдлэхэ эрхын олгоһон, Урда сагай манан харанхынаа гарган Урма зоригто дуушан намай болгоһон Түрэнэн нютатай энэ шорой —Эрдэнэ, Хүрэнэн голын унан намда—аршаан...

Ш. НИМБУЕВ

Горхоной эрьдэ

Хараатай газарта, гэрхонхой дэргэдэ үхлүүд, наадана, малаа бэлхэнэ, ма хүрилэнхэйл иоуриуудын, ан толотойл нодонүүдын, дынь хонгё, тодохон, дынь тобтой хонорхон. шэбхүүр хубаагаад, дынь хараһайб.

Бүгдэдынь юрьсэ дахуулаад, Дуулалдуужа ябаһайб. Эхлэн дундаһа ямарханшые Эрдэмтэн гаража болохол даа, Үбгэршэн хойнон уяруулашшые, Ульгэршэн тодоржо болохол даа. Эхэ Монгол орондонь Саашанхи харгынь гэрэлтэйл. Эрдэм нурахаа ябахадань, хургуулини үүдэн нээлгэтэйл.

Москвада!

Асуужа байнаб Алас Дурна Монгол оронһоо, Алдартга хот Алтан Москва амгалан гү? Орёл хадалал Отгоргой уруу шүрэтэн ороо Омог Кремлинш Одод улам яларна гү? Түүхын алхамай Түгшүүритэ сагыс түлгэнгүй дабаад,

Түрүү соло, Үндэр алдар олоош, Москва. Хатан зоригто, Хаба хүсэтэ баатаргал илаад, Хамагай сэдхэлэй Залиршагүй одон болоош, Москва. Эхэ оронойш Эрхэ сүлөөтэ элдин дайдаар Эрдэнэ нэрвеш Эбтэй олон арадууд дурдаа. Энэ нэрэш Эрэлхэг тэдэнэй зүрхэндэ байгаа Энхэрэл, дуранай Далай болон халин урдаа. Уула орёллоор Уржал үгэш ураар зэдэлэн, Уна мурэнэй Мүнгэн долги гаталан гараад, Уужам Монголой Урасахан нэгэ эшэгы гэр хүрэлэй, Угтан билэ Урматай шагнаабди, сэдхэлээ дараад.

Мандан хүгжээхэ Маша этигэлээр харгыемнай заажа,

Манай ороной Малша арадтай эльгэлэн нүхсөөш! Шини ододой Шэжэр туяан доро зоригоо бадараажа,

Шэнэ байдлаа Шэмэглэн зохёнобди шэнэ хүсөөр. Халуун дайда, Хангил Алтайһаа эхилэн мүнделөө Халуун сэдхэлэйм Даруу эдэ үгэнүүдые анхарай! Монголой дууша Шамайе нигжээ ёһолон хүндлөө Москва, Москва Молор талын унтарашагүй наран! Жамбалдоржиев удхыень дахуулан бурялшалба.

„Аршан“ тосхондо анхарал табиха

Аршан тосхоной ажалшадай культурна эрилтэ хүсэд хангагданагүй, эндэ магазин үсөөн, ажаһуудалай эрилтые хангаха предпрятиууд үгы, автобус гуримгүйгөөр ябана гэжэ дээрэ дурсагдана гаршатайгаар манай газетэдэ толилогдоһон статья соо хэлэгдэнэ юм.

—Статья соо заагдана дутагдалнууд булта зүб байба,—гэжэ Улан-Удэ городской Железнодорожно районной ажалшаддай депутатуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитетдэй түрүүлэгшэ нүхэр Шабунин манай редакцида мэдээсэбэ. Аршан тосхондо ажаһуушадай эрилтые найнаар хангахын тула эндэ хубсаһа одоог мастерской, хэлхэ холбооной отделени, сберкасса нээгдэнэ байна. Мүн парикмахерска, мебель заһабарилха пункт нээгдэхээр хараагдажа. Автобусой хүдэлмэри гуримшуулагдаа. Аршан, Лысая гора тосхондо ажаһуушадай эрилтын ёһоор, автобусой байха газар тодорхойлодоо. Автобусой байдаг павильон зохид гуримтай болгодоо, 9-дэхи магазин хажууда автобус байдаг болоо. 1959 оной хоёрдох харахаднаа эхилжэ, «Город-Аршан-ПВЗ» гэһэн маршрудаар автобус ябадаг болохо юм.

„Урданайнгаа алдуу дабһаһаар“

Иимэ гаршатай статья манай газетын мартын 15-най номерто толилогдоһон юм. Кяхтын аймагай Калининэй нэрэмжэтэ колхоз мал ажаллаа хүгжөөхэ, мяха эхээр абадаг болохо талаар муртэй юмэ хэнэгүй, малаа муугаар харуулажа, гарзада оруулна, урданайнгаа алдуу дабжаа байна гэжэ тэрэ статья соо тэмдэглэгдэнэ байгаа. Статья соо заагдана баримтанууд шалгалтаар булта тодорбо. Тус статья Калининэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, шүүмжэлэл зүб дээрэ тоологдоо. Бэшгэ соо заагдана дутагдалнуудые усадхаха талаар хэмжээнүүдые партийна суглаан баталан абаба. Энээн тухай Кяхтын аймсоведэй гүйсэдкомпо манай редакцида мэдээсэгдээ.

Татьяна Архиповна Скольчакова Улан-Удын горпромторгын 2-дох артельдэ эрлүүлэй хубсаһа одоог аад, эрхимээр ажаллаһанайнгаа түлөө нэгэнтэ бэшэ магтууддаг. Зураг дээрэ: нүхэр Т. Скольчакова ажаллажа байна.

АЖАЛШАДАЙ ДУРАДХАЛНУУД

Шиидхэгдэхэ ёһотой асуудал

Манай «Путь социализма» колхоздо жэл бүри олон гэр баригдана. Тээд гэр байра түргэнөөр бариха хэрэгтэ зарим тэдэ бэрхэцүүлүүд ушардалын элитэ. Барилга хэхын тула колхоз бүхэн хэдэн зуугаад кубометр барилгын модо бэлэдхэнэ. Тээд тэрэ модоо барилгын газарта шэрэхэн бэрхэтэй байдаг. Юуб гэхэдэ, колхозууд өөлнэдөө шарга хэжэ, тэрэнээ машина, тракторта шатагаалад, модо зөөнэ. Иимэ шарга хэхын тула ажалал олон үдэр гээгдэнэ. Мүн саһа багатай жэлүүдтэ муртэй модон шэрэгдэнгүй, шаргануудын түргөөр эбдэршэдэг юм.

Колхозуудта модо, мүн ондоошье хүндэ ашаа шэрэхэдэ таатай, тракторай прицеп республикнай заводууд бүтээн гаргаха аргатай гэжэ хангагдана. Тимэһээ Хүдөө ажахын министрствын нимэ захяа хээ һаань, найн байгаа. Модо шэрэхэ хэрэглэгдэхэ тимэ прицепүүдые колхоз бүхэн абаха хэн.

Ороһоо эсбэрлэдэг машина колхозуудта яһала олон би. Тээд тэдэнь муугаар хэрэглэгдэнэ. Ямар нэгэ частингаа хушаржа муудахада зогсоһонэ. Эдэ машинануудай запасной частынууд тон хомор. Хүрэнгын ороһоо найнаар эсбэрлэжэ гаргадаг «ОСМ-3» машинын запас частынууд яһала элбэг ха. Тимэ машина Яруунда үсөөн. МТС-үүдэй шэнэдхэгдэн хубилгагданаһай һүүлээр манай колхоз олохон мянганай техникэ худалдажа абанан байна. Тэрэнээ хадагалха, заһабарилга хэхын тула гараж, мастерской бариха байнхай. Мастерской соогоо тодохэ токарна, үрэмдэлгын станок, электрототонина гэхэ мэтэ хэрэгтэй болоно. Эдэни хаанаһаа худалдажа абаха? Автомашина, тракторнуудай частынуудые электрын аргаар гагнаха агрегат мүн лэ колхоздо хэрэгтэй. Тээд энэни олохон бэрхэтэй. Эдэни Хүдөө ажахын министрство шиидхэхэ бээ гэжэ найданабди. С. Жалсанов, Яруунын «Путь социализма» колхозой электростанцин маторист.

Магасиние элдэб эд бараа наймаалдаг болгоо һаа яахаб?

Нэгэ жэлэй урда тээ Дээдэ Онгостойдо горпништоргын шэнэ, ехэ магазин нээгдэнэ юм. Одоошье найн магазинтай боложо, хэрэгтэй юумэе абаха аргатай болобди гэжэ эндэхи ажалшад байрлаа һэн. Тээд магазин соо ороходо, шухада хэрэгтэй юмэн хомор байшоо. Тэрэнэй зарим танагууд хоһон ша хуу байдаг. Байн байн магазин соомнай юумэ дүүрэн болохо абада гэжэ найдадаг һэмди. Тэрэ гэхэ жэл үлүүтэй сагай үнгэрбөшье, хубилалта болоогүй. Урдынхин

даал адляар эндэхи зон мяха, овошье, һү, мүн ниядхэ, шагта гэхэ мэтэ хэрэгтэй юумэе абахын тула Улан-Удэ ошолог байһаар.

Энэ магазинда эдэ хоолой зүйлүүдые, эд бараа худалдадаг болгоо һаа, таатай байгаа. Магасиний байшангын яһала уужам, ехэ ха юм. Горпромторг, горпништорг энэ магазиние холимог болгожо, ажалшадай эрилтые дүүрэн хангаха хэрэгтэй. С. Демин.

ТОШО МЭДЭЭСЭЛ

★Фонирхоомор юмэн үгы. Хэжэнгын аймагай «Победа» колхозой 1-дэхи, 2-дохи комплексно бригадын клубта үннөө хойшо фонирхолтой хүдэлмэри эмхидхэгдэнгүй. Киношые харуулагдахаа болшоо, лекци, элидхэл уншагданагүй. Эндэ дуу хүгжэмэй хэрэгсэл тон хомор. Патефон бии аад, пластинка байхагүй. Шатар, даам гэхэ мэтэн дутуу болошонхой. Б. Дандаров.

★Хайша хэрэгээр хандана. Закаменай аймагай «Родина» колхоз олон автомашинатай юм. Тээд тэдэндэ гамгүйгөөр хандадаг ушар али олон үзэгдэнэ. Машинануудын 30—40 мянган километр ябаа болоод, эбдэршэнэ. Зариманин номмергүй дээрэнэ, колхоз соогуура ябуулагдана. Мүн зарим хүнүүд жоолоодоо эрхгүй аад, машинада хуугаад гүйлгэнэ. Иимэ ябадалые гуримшуулха хэрэгтэй. Б. Ринчинов.

★Харгы заһабарилганагүй. Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз эшохо харгыгаар ябахан ехэ аюултай болошоо. Гильбира горхоной хүүргэ ехээр муудашангүй, Тинхэдэ 53-дах километрээ «Коммунизм» хүрэтэрхи харгы ялхи яаматай. Энэ харгы заһабарилха хэрэгтэ хэншые анхарал хандуулнагүй. А. Лихонин.

★Малшадта анхарал хандуулха. Орлигой сомоной XX партсездын (Аха) нэрэмжэтэ колхозой Шарээ нютатта малшадтай культурна эрилтые хангаха талаар муртэй юумэ хэлдэнгүй. Эндэхи культбаза ямаршые хүдэлмэри үнгэргэдэггүй байха юм. Хүгжэмэй хэрэгсэлүүд, шатар, домино гэхэ мэтэ, уржа, дозунг, плакадуудшые үгы юм. Малшадта мүн баһа кино харуулагдадаггүй байна. П. Жужаев.

Үйлэдбэрийн бригаданууд—һуралсалые үйлэдбэритэй холбохо шухала арга

Харатай газарта, гэрхонхой дэргэдэ үхлүүд, наадана, малаа бэлхэнэ, ма хүрилэнхэйл иоуриуудын, ан толотойл нодонүүдын, дынь хонгё, тодохон, дынь тобтой хонорхон. шэбхүүр хубаагаад, дынь хараһайб.

Бүгдэдынь юрьсэ дахуулаад, Дуулалдуужа ябаһайб. Эхлэн дундаһа ямарханшые Эрдэмтэн гаража болохол даа, Үбгэршэн хойнон уяруулашшые, Ульгэршэн тодоржо болохол даа. Эхэ Монгол орондонь Саашанхи харгынь гэрэлтэйл. Эрдэм нурахаа ябахадань, хургуулини үүдэн нээлгэтэйл.

гэһээ эхилжэ, СССР-эй Верховно Соведэй сессин тусхай Хуули баталан абаһаа саһаа хойшо ажалшад, үлад зон хургуулини хэрэгтэ анхарал ехээр тайддаг болоо. Олон колхоз хурагшадтай бригадын хүдэлмэридэ анхарал табиха, туһаламжа үзүүлнэ, газар, техникэ, инвентарьяр хангана. Агронгом, зоотехник болон дүй дүршэлтэй колхознигууд хурагшадта заабди, зүбшэл үгэдэг, аятай зохидоор амарха, найнаар хооллохо арга олдог.

Үйлэдбэрийн бригадануудай ашаар республикнай олон дунда хургуулини хурагшад 10-дахи класс дүүргэд, колхоз, совхоз, РТС, промышленна предпрятида ошожэ, үйлэдбэри дээрэ ажаллана. Мяха, һү, тоһонхой хүн бүхэндэ хүртэсын талар Америкые хүсэхэ зорилго Бурят ороной хүдөө ажахын хүдэлмэрилгэд урдаа табяад, найнаар ажаллажа байна. Манай хургуулинхидыи, илангаһа 10-дахи класс дүүргэһэд, бүгдэ арадай энэ тэмсэлдэ хабаадана. Республикын 1-дэхи интернат-хургуули. Торинг, Загастайн (Сэлэнгэ), Тоорын (Түнхэн), Аргадын (Курумкан) дунда хургуулинууд ехэ хүдэлмэри хэжэ байнхай. Загастайн, Хэжэнгын болон бүсэд зарим хургуулинуудай 10-дахи классхид бүгдэдаа колхоздо ошохо хүдэлхэ гэгэн найшаалтай үүсхэл гаргаба.

Гэхэ зуура хурагшадай үйлэдбэрийн бригадануудай хүдэлмэридэ горьтойхон дутуу дунданууд, шинд хэгдээгүй асуудалууд бии байнаар. Зарим колхоз, совхоз болон хургуулинуудай, арадай гэгээрэлэй зургаануудай хүтэлбэрлэгшэд үйлэдбэрийн бригадын удхашанарые мүнөө болотор ойлгоодүй байна. Зарим бригадануудта найнаар түхээрһэн полевоий стан хомор, хурагшадай амаралта зүбөөр эмхидхэлгэнгүй, ажалалые эмхидхэл үндэһл һула байһаар.

Үйлэдбэрийн бригадануудай ашаар республикнай олон дунда хургуулини хурагшад 10-дахи класс дүүргэд, колхоз, совхоз, РТС, промышленна предпрятида ошожэ, үйлэдбэри дээрэ ажаллана. Мяха, һү, тоһонхой хүн бүхэндэ хүртэсын талар Америкые хүсэхэ зорилго Бурят ороной хүдөө ажахын хүдэлмэрилгэд урдаа табяад, найнаар ажаллажа байна. Манай хургуулинхидыи, илангаһа 10-дахи класс дүүргэһэд, бүгдэ арадай энэ тэмсэлдэ хабаадана. Республикын 1-дэхи интернат-хургуули. Торинг, Загастайн (Сэлэнгэ), Тоорын (Түнхэн), Аргадын (Курумкан) дунда хургуулинууд ехэ хүдэлмэри хэжэ байнхай. Загастайн, Хэжэнгын болон бүсэд зарим хургуулинуудай 10-дахи классхид бүгдэдаа колхоздо ошохо хүдэлхэ гэгэн найшаалтай үүсхэл гаргаба.

САЛНИНГАЙ ҺҮҮЛЭЭР... (Шог расказ)

Гэгээн сагаан үдэр дунда гэгтэ ехээр аадарлан, тэнгэри тээржэ, бисаржа байһандал лужаганаба. Нарай үхлүүдэй найрмог дунда мээмэй тошо бэдэржэ байһандал, Шаруухин хатанги урланууд тамшаалдана. Тингэжэ байтараа ямар нэгэн томо, амгатай юумэ залгихаяа ханһандал, амаа ехэ гэгшээр ангайлаад: —Аа, ёгхо даа,—гээд эбнэлжэрхинэ. Тээд барагсамай эбнэлхэ нээшье, «аа ёгхо даа» гэгнээшье мэдэнгүй ха: ямар нэгэн үзэгдөөгүй жэгтэй түбидэ амаржа байһаар зүүдэлжэ хэбтээ һэн. Шаруухи шархаалхана юумэдэл, халта хүдэлөөд абаба. Дорын долоон хурьган шэрдэг дабхасуулжа дэбдихэн мэтэ зөөлхэн, билбагархан юумээр шэрдэг хэдэг шэдитэй орон байба гэшьеб гэжэ ханана. «Нэгые гэртэ абаашаа наам, матрац абаха мунгыемни алмахан һэн ха. Энэһин бүхлэй хоёр зуугаад түхэр боллоод, үшөө хэдэн шэл архи урданин аржылдажа байхал! Тимэ! Зүб даа! Ушөө энэ юуниин гэшьеб? Зүүн баруун тээһээш ходо һэноурдэжэ байнал. Үнэхөөрөөшье яагаа халуун, нугжагар юм. Энэ тойроод, хүшгын наагуур юун олон бэрээд басагад дохисгоолдохо гүй, на гэшьеб? Би—баатар гэгшүүдүд нихээдэ? Эдэһини лиллүүдүүд гэшье гү? Магад эдэнэй дунда Сэсэгмаһини һууна гү, али? Сэсэгмаа гэхэһээ Сэсэгмаадаа салнигаа абаашаа үгөө бэлэй гүб? Тээд энэ юун ехэ мунгэ хэн намда харбай-хархиба гэшьеб? Мухар талаан! Абахам гэшье гү, али үгы гү? Яалтайб? Хайдаа, абаал наам барниса-

тай: үри шэрээшье бүглэхэб... Уданшгүй аадар намдажа, һэрүүхан һэбшээтэй, сэггэн болошоно. Эндэ тэндэ шалбааг, тальянууд тогтошонхой ялбайлдана. Нугаһад хүһинэ барлаһандаа нойтон бөөнүүдэ һэгсэрсэгэн, тогтомоһон улан руу урдэлдэнэ. Арбад поршоонхо дахуулан гахай хорёо доогуур гулдиран гаража, дүтын шалбааг соо ехэл зохидоһон хэбтэшэнэ. Баһа нэгэ хара эрэн гүгжэгэр томо гахай бии болоод, хаанахана ошохо хүлбэрөө һаам зохистой гэшьеб гэгнэдэл, хоншоороо дэльбэг дэльбэг гүүлэжэ байтараа, Шаруухин хэбтэһэн шалбааг руу будуурхүү янзаар сэхэ алхалба. Шалбаагай тэгэндэ хэбтэһэн хүнине харамсаараа янгарһандал, һүүлэй шарбан, бүдүүн хоолойгоор хурд-хурд гээд халабагүй. Шаруухи һэриншьебгүй, зүүдэлһээр лэ заанда хэбтэнэ. —Базардаан, ши үрнээ нэхэжэ гэмэрээ гүш?—гээд дуугаржархиба. Эрэн гахай хоншоороо шалбааг соо пуршагануулан, баһал хурд гээд абаба. —Шини тухай бүдүүн, наринаар дуугардаг хүн байдаг юм, ехээр эндэ хүнине бу зана!—гэмсээрээ, буруу хараад байһан гахайн мундаае шаажархина. Тинхэдэн гахай ори дуун болоод, уһа шабар эсэрүрэнгүй гүйжэрхиба. Тэндэ наадахаа ябаһан хүд нисэргэн хүйүүд угаа гайхалдан, Шаруухин хажууда гүйлдэжэ эсрээд: —Та, баабай, ээ-э хаана хэбтэнэ гэшьебта?—гээдлэдэб.

—Диваажанай!—гэжэ байтараа, Шаруухи гэгтэ юун бэлэй гэгнэдэл, нодэһингээ үзүүрээр шагааба. Шаар бумбэгэнүүдые лужагшалан, мүн сэгсэгтэй заахан хүнгүүдые гартаа барһан үхлүүд иоур ноураа харалсан, хоориндоо шэбир һабир гэлдэн, бүхлэлдэжэ байбад. Шалбааг сооһоо Шаруухин арайхан лэ бодохотойн сасуу үхнбүүд энээлдэжэрхиба. —Таанадуушые һаа наада барижа байхал! Үтр эндэлээ арилгагы, саашаа!—гээд, айбала шэнги мягтай Шаруухи уһа гоожуулан, урагшаа пьс-лас даб гээб. Үхнбүүд шар шуура табилдан гүйлдээжэ ябатараа, гэгтэ тэдэнэй гэгэн «папа, папа» гэжэ хашхараад гүйшөөб. Шаруухин обборжо харахада, тэндэ үг-луугай саанаһаа 3 мөөритэй велосипед гартаа барһан нэгэ хүн эржэ абаба. —Одоошье салнигаа абажа, шам, даа бэлэг абабаб,—гээд тэрэ хүбүндэ харбайна. Шаруухи хүдэлнгүй зогсоод, эдэ бүгдэдые ажаллан хаража байтараа, гэгтэ нэрэ һураггүй хармаануудаа һуулсагааба. Тээд ори ганса шара солхообо гарган торсолдобо. —Эйх, салнигаһи 600-һаа үлэһэн үлгэдэл,—гээд шара солхообоо бурштар бажууба. —Одоо гоё велосипед худалдажа абаалта, найнта даа, папа,—гэгнэ абан баһа дуулдаба. Тэрэһини дуулахада Шаруухини урдаһанин хүрөө, бөөш һаад уназд, шалбааг соогоо дахин һуушаба. Шалбаагай обборжо үдхэн шабар билсагад гээд абана: —Тугаарай энэ билсалзаа һэм бы.!

М. МАНГАДАЕВ, Бурядай АССР-эй Гэгээрэлэй министрствын ахалагша инспектор.

